

Beeld/spraak

Violet CORBETT BROCK / Jozefien VAN HUFFEL

ZONNEBEKE | Banjo's, witte hemden en al dan niet grijze koppen luisteren in de Onze-Lieve-Vrouwekerk in Zonnebeke de viering op. Enkel de spelers zien nog de korte broeken, witte kousen en strakke kapsels die ooit bij de banjo's hoorden. Priester BOUCKAERT, titularis van de vierde Latijnse in het college in Menen, stichtte het orkest in 1953. Toen werd hij overgeplaatst, de jongens werden mannen en de banjo's belandden in de kast. Maar niet voor altijd. Sinds vijf jaar tokkelen de oud-leerlingen opnieuw. Ook grijze koppen kunnen dat.

Krant lezen bij de kachel

Thee & Televisie

Marcel VAN NIEUWENBORGH

„ Het dagelijkse strookje van een stripverhaal is voor de krantenlezer lang niet meer voldoende om hem voorgoed aan zijn dagblad te binden. Hoe anders was het vroeger. In de winterdagen van de jaren 1950 zaten we dicht bij een blozende Leuvense stoof en verslonden in *Het Nieuwsblad/Sportwereld* de dagelijkse aflevering van de avonturen van Suske en Wiske.

De kranten moesten het in die dagen hebben van hun gezelligheid. Er was naast het stripverhaal ook nog het feuilleton. Doorgaans een spannende roman waar vooral door de lezeressen werd naar uitgekeken. Ik herinner me de dagen dat de krant om de een of andere reden niet was aangekomen en dat een lichte paniek uitbrak in de huisgezinnen. Vooral het ontbreken van een aflevering van het feuilleton werd als rampzalig ervaren. Dat gebeurde gelukkig uiterst zelden. Het mocht vriezen dat het kraakte en de sneeuw mocht decimeters dik liggen, de postbode baande zich toch een weg naar zijn klanten. We zagen hem vanachter het raam komen aanzetten. Een rode neus en sneeuw in zijn wenkbrauwen. Hij droeg in die dagen een soort zwarte Zorro-mantel, een cape waarmee hij zijn kostbare poststukken beschermde.

Soms heb ik de indruk dat de kranten opnieuw verlangen naar die knusheid. Even vóór de winter zag ik dat een krant in haar 'winkel', of liever 'shop', waarmee

de bladen hun verlies aan advertenties pogen goed te maken, een heuse ouderwetse houtkachel aanbood. Dat de kranten boeken of wijn aanbieden, tot daar toe, maar een kachel, dat was toch een behoorlijk anachronisme. Ik zag al de lezers bij die houtkachel op hun iPad hun kwaliteitskrantje lezen. Verwacht het onverwachte...

Kranten en weekbladen proberen zich op onze dagen staande te houden met het aanbieden van allerlei gadgets. Het schenken van kookboeken, dvd's, cd's, smartphones en tablets aan de abonnees is echter veel minder nieuw in de persgeschiedenis dan je zou denken.

In de negentiende eeuw waren de Belgische dagbladen berucht om het uitbrengen van roofdrukken van het werk van Franse romanciers, dat als feuilleton in de Franse kranten verscheen. De laatste aflevering van zo'n Franse roman was net verschenen in een Frans dagblad of een Belgische krant bood de complete roman al aan als boekwerk. Balzac klaagde erover dat op die manier in België al een miljoen aan auteursrechten aan zijn neus was voorbijgegaan.

In de jaren 1930 ontstond er in de Angelsaksische pers een opbod tussen kranten om het meest prestigieuze geschenk aan de abonnees aan te bieden. Vooral de *Daily Mail* en de *Daily Express* waren geduchte concurrenten. Bood de ene krant een paar zijden kousen bij een abon-

nement op het lichtvoetige dagblad, dan sloeg het andere drukwerk terug met een set van de volledige werken van Charles Dickens. Gaf de ene krant een encyclopedie aan zijn lezers, dan repliceerde de andere met de primeur van een onuitgegeven verhaal van Dickens, meer bepaald *The Life of Our Lord*, het leven van Jezus, een verhaal dat de auteur voor zijn kinderen had geschreven, waarbij uitdrukkelijk in zijn testament stond dat het pas na het overlijden van al zijn kinderen in druk mocht verschijnen. Toen in 1932 de laatste zoon van de schrijver, Sir Henry Dickens, overleed, kocht de *Daily Mail* de rechten voor 40.000 pond. Wat neerkwam op 1 pond per woord. Er werd speciaal voor geadverteerd in de Londense metro. Op de affiches werd Charles Dickens afgebeeld met een doornen kroon op het hoofd.

De afgunst van de concurrentie was groot. De *Daily Express* sloeg terug met de publicatie van een onthullend artikel waarin voor het eerst de amoureuze relatie werd onthuld tussen Dickens en de Engelse actrice Ellen Ternan. Dickens was erin geslaagd om die jarenlange relatie volstrekt geheim te houden, omdat hij wist dat het hem als auteur „die geen maagd zou hebben doen blozen”, ernstig zou beschadigd hebben. Dat gebeurde ook nog postuum, want toen *The Life of Our Lord* als boek verscheen, werd dat allerminst een bestseller.„